

Placerarinformation

I bruk från och med 16.4.2024.

Det här dokumentet innehåller den information som ska ges till kunden enligt de bestämmelser samt myndighetsföreskrifter och anvisningar om placeringstjänster som förpliktar Andelsbanken. Närmare tjänste- eller produktvis information anges i respektive villkor eller i avtalet. Uppgifterna i meddelandet ges i enlighet med lagstiftningen i Finland och på avtalen tillämpas finsk lag. Vid en konflikt mellan den här handlingen och tjänste- eller produktspecifika villkor eller avtal, har avtalet eller villkoren företräde.

Ändringar och uppdateringar i det här dokumentet offentliggörs på OP Gruppens webbplats på adressen op.fi.

1 Uppgifter om tjänsteleverantören

1.1 Grunddata om Andelsbanken

Medlemskreditinstituten (nedan varje "Andelsbank") som ingår i OP Gruppen har koncession enligt kreditinstitutslagen. Koncessionen omfattar även tillhandahållande av placerings- och sidotjänster.

Andelsbanken verkar också som OP-Livförsäkrings Ab:s (nedan "OP Livförsäkring") försäkringsombud och är införd i försäkringsförmedlarregistret vars uppgifter kan kontrolleras via Finansinspektionens webbsidor. Inom försäkringsombudsverksamheten tillhandahåller Andelsbanken försäkringar i försäkringsbolagets namn och för dess räkning. Andelsbanken och OP Livförsäkring hör till samma grupp, OP Gruppen.

1.2 Tillsynsmyndighet

Myndighet som inom ramen för sina befogenheter övervakar Andelsbankens verksamhet:

Finansinspektionen
Snellmansgatan 6, 00101 Helsingfors
telefon 09 183 51
www.finanssivalvonta.fi/sv

Myndighet som övervakar Andelsbankens verksamhet och är koncessionsmyndighet:

Europeiska centralbanken
Sonnemannstrasse 20, 60314 Frankfurt am Main, Tyskland

1.3 Kontaktinformation

Kontaktinformationen till närmaste kontor fås på adressen op.fi.

1.4 Betjäningsspråk

Kundservicen och dokumenten är tillgängliga på finska och svenska. Dessutom går det att med vissa begränsningar använda engelska när man sköter sina ärenden. Alla digitala tjänster eller tjänsterelaterade dokument finns exempelvis inte på engelska.

1.5 Kontakt

Kunden kan ge en order som gäller ett finansiellt instrument muntligt, skriftligt, via OP:s digitala tjänster eller på något annat sätt som separat avtalas med kunden. Banken registrerar innehållet i muntliga order.

Andelsbanken har rätt att sända kunden skriftlig information om en tjänst per brev, via OP:s digitala tjänster, per e-post eller på något annat sätt som separat avtalats med kunden. Om det har avtalats att OP:s digitala tjänster eller något annat elektroniskt kommunikationsmedel används, godkänner kunden att användningen av dessa kommunikationsmedel är förknippad med särskilda risker, bland annat på grund av att ett meddelande eventuellt inte kommer fram, kan hamna i utomståendes händer eller förvanskas av någon utomstående. Andelsbanken har rätt att lita på att en order som banken fått via OP:s digitala tjänster eller något annat elektroniskt kommunikationsmedel är äkta och korrekt.

1.6 Klassificering av kunden

Andelsbanken klassificerar sina kunder som antingen icke-professionella kunder, professionella kunder eller godtagbara motparter. Kunden har rätt att skriftligt be att kundklassificeringen ändras. Om kunden är en professionell kund eller en godtagbar motpart, omfattas kunden inte av den ersättningsfond för investerare som nämns nedan. Alla förfaranden som gäller tjänsteleverantörens informations- och utredningsskyldighet tillämpas inte då heller på professionella kunder.

Kundklassificeringen inverkar på hur omfattande Andelsbankens informations- och utredningsskyldighet är i förhållande till den placeringstjänst eller det finansiella instrument som kunden erbjuds.

2 Information om placeringstjänster som Andelsbanken tillhandahåller

Andelsbanken tillhandahåller sina kunder mottagning och förmedling av order som kunden lämnat, samt placeringsrådgivning för finansiella instrument och kapitalförvaltningstjänster. Utöver placerings-tjänster kan Andelsbanken också tillhandahålla sidotjänster till placeringstjänsterna.

Då Andelsbanken tillhandahåller kunden icke-oberoende placeringsrådgivning eller kapitalförvaltnings-tjänster, ska den av kunden inhämta upplysningar om kundens finansiella ställning, inbegripet förmåga att bära förluster, erfarenheter av och kunskaper om placeringstjänsten eller det finansiella instrumen-tet i fråga, placeringsmål, inbegripet risktoleransen samt kundens eventuella hållbarhetspreferenser, i enlighet med de bestämmelser som gäller vid respektive tidpunkt och myndigheternas närmare före-skrifter och anvisningar. Upplysningarna behövs för att Andelsbanken ska kunna göra en lämplighets-bedömning för kunden, för först på basis av kundens redogörelse kan banken rekommendera kunden lämpliga finansiella instrument och tjänster.

De klasser av finansiella instrument som är föremål för placeringsrådgivning beskrivs i Bilaga 3, som innehåller en beskrivning av de finansiella instrumentens egenskaper och relaterade risker.

Den placeringsrådgivning som Andelsbanken tillhandahåller är till sin art icke-oberoende, eftersom föremålet för placeringsrådgivningen huvudsakligen är finansiella instrument (inkl. avkastningsandelar) som emitterats av Andelsbanken eller företag som står nära Andelsbanken, exempelvis fonder som förvaltas av OP-Fondbolaget Ab och strukturerade produkter som emitterats av OP Företagsbanken Ab. Placeringsrådgivningen till OP Private-kunderna omfattar också fonder som förvaltas av en del utländska fondbolag. I placeringsrådgivningen ingår också personliga rekommendationer om OP-Liv-försäkrings försäkringsprodukter som tillhandahålls av Andelsbanken.

Andelsbanken strävar efter att det i placeringsrådgivningens produktsortiment finns en tillräckligt stor mängd produkter som beaktar aspekter kring miljö, samhälle och arbetstagare, respekt för mänskliga rättigheter, antikorruption och mutor – det vill säga hållbarhetsfaktorer som därigenom motsvarar hållbarhetspreferenser som kunden eventuellt definierat. I Andelsbankens produktsortiment för place-ringsrådgivning finns produkter i vilka a) en viss andel riktas mot placeringsobjekt som i enlighet med EU:s taxonomiklassificering definieras som miljömässigt hållbara, b) en viss andel riktas mot place-ringsobjekt som är hållbara enligt EU:s informationsförordning och/eller som tar i beaktande de huvud-sakliga negativa konsekvenserna för hållbar utveckling.

Kontakta din andelsbank för mer information om vilka placeringsobjekt som står till förfogande för In-dividuell placeringsförsäkring och Individuellt placeringsavtal. Mer information om vilka placeringsobjekt som står till förfogande för fondförsäkringar finns på adressen www.op.fi/sv/forsakringssparande

Regelbundna översikter över placeringsobjekt som främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper el-ler placeringsobjekt vars mål är hållbara placeringar (EU 2019/2088 artikel 8 och 9) finns i OP-Fond-bolagets årsredovisning och för andra fondbolags del på deras webbplatser.

Beaktandet av hållbarhetsrisker i placerings- och försäkringsrådgivningen beskrivs närmare i Bilaga 4.

3 Andelsbankens intressekonfliktpolicy för placerings- och sidotjänster

Andelsbanken iakttar i placerings- och sidotjänsterna den intressekonfliktpolicy som finns i Bilaga 1.

4 Verksamhetsprinciper vid utförande av order

Andelsbanken iakttar de verksamhetsprinciper vid omsorgsfullt utförande av order (best execution) som finns i Bilaga 2.

5 Information om förvaring av kundmedel

5.1 Penningmedel

För förvaringen av kundens penningmedel ska kunden och Andelsbanken alltid ingå ett avtal om insättning.

5.2 Fondandelar

OP-Fondbolaget Ab:s fondandelar förvaras i OP-Fondbolaget Ab:s fondandelsregister. Tillgångarna i fonderna hålls åtskilda från fondbolagets tillgångar. Fondernas förmögenhet kan inte användas för att täcka fondbolagets åtaganden. OP Säilytys Oy är förvaringsinstitut för de inhemska fonder som OP-Fondbolaget Ab förvaltar. En fonds förvaringsinstitut framgår av fondens stadgar och faktablad. Tillgångarna i varje fond förvaras åtskilda från de övriga fondernas, fondbolagets och förvaringsinstitutets tillgångar.

Förvaringen av utländska fondandelar avviker från inhemska fondandelar. De fondandelar som kunderna tecknat i placeringsfonder som OP-Fondbolaget Ab förmedlat från utländska samarbetspartners placeringsfonder förvaras i det utländska fondbolaget för kundens räkning i OP Säilytys Oy:s namn. OP Säilytys Oy har kundspecifika värdepapperskonton för fondandelsägarna. I fråga om andra utländska fonder än de som köpts via OP-Fondbolaget Ab ska separat redas ut vilken bank eller vilket värdepappersföretag som verkar i Finland förvaltar kundens fondandelar i utlandet. Andelar i utländska placeringsfonder kan vara förknippade med politiska, ekonomiska, juridiska, skattemässiga och andra oväntade risker som kunden ensam måste stå för.

5.3 Övriga finansiella instrument

Om förvaringen av finansiella instrument avtalas i ett separat avtal om förvaring av värdepapper.

Banken kan förvara finansiella instrument hos tredjeman, varvid kundens finansiella instrument ska hållas åtskilda från Andelsbankens och förvararens finansiella instrument. Bankens ansvar har fastställts i villkoren för förvaring av värdepapper.

Kundens finansiella instrument kan förvaras på ett samlingskonto, varvid det på samma konto finns flera kunders värdepapper och/eller i synnerhet för vissa utländska värdepappers del också OP Säilytys Oy:s eller en av OP Säilytys vald underförvarares värdepapper. Då värdepapper förvaras på ett samlingskonto kan kundens rätt till tillgångar på kontot utgöras av en styckebaserad rätt till en andel av de värdepapper eller rättigheter av samma slag eller klass som förvaras på samlingskontot eller en annan samfärd äganderätt som ofta baseras på utländsk lag. Den kan inverka på bl.a. hur utdelningskvoter vid företagshändelser fastställs samt hur tillgångarna skiljs åt vid en eventuell konkurs eller något annat motsvarande fall av insolvens samt t.ex. vid eventuella fel i samband med avvecklingen av transaktioner eller exceptionella marknadsförfaranden.

Utländska finansiella instrument registreras vanligtvis inte i kundens namn, utan de registreras på OP Säilytys Oy:s eller en underförvarares kundmedelskonto. I så fall kan kundens värdepapper vid en eventuell konkurs eller något annat motsvarande fall av insolvens nödvändigtvis inte skiljas åt från OP Säilytys Oy:s eller en av OP Säilytys vald underförvarares tillgångar.

Kundens utländska värdepapper förvaras i allmänhet i en av Andelsbanken vald finländsk eller utländsk underförvarares besittning på konton på vilka tillämpas lokal lagstiftning. Kundens rättigheter i anslutning till ifrågakarande värdepapper kan därför vara annorlunda än de rättigheter som ansluter sig till inhemska värdepapper bl.a. i fråga om avveckling av transaktioner, registreringar på konton, investerarskydd och övrig lagstiftning. Banken ska ha kundspecifika värdepapperskonton för kundens utländska värdepapper. Med värdepapperskonton avses en underbokföring som banken för om hur innehavet av de värdepapper som en underförvarare har i sin besittning fördelar sig mellan bankens kunder.

De säkerhets- och kvittningsrätter som gäller finansiella instrument och penningmedel som tillhör kunden har fastställts i villkoren för avtalet om förvaring av värdepapper och i ett eventuellt separat avtal som gäller penningmedel. Den som förvarar utländska finansiella instrument eller penningmedel kan ha säkerhets- eller kvittningsrätt till ifrågakarande finansiella instrument eller penningmedel. Säkerhets- eller kvittningsrätten gäller i så fall alla finansiella instrument eller penningmedel som finns på kontot. Vad gäller finansiella instrument på ett samlingskonto kan kundens finansiella instrument vara föremål för säkerhets- eller kvittningsrätt också för andra förpliktelser än kundens.

I de företag i OP Gruppen som förvarar kundmedel har utsetts en person att ansvara för att de förpliktelser som ansluter sig till förvaringen av kundmedel iakttas.

6 Finansiella instrument och risker i anslutning till dem

Finansiella instruments egenskaper och de risker som ansluter sig till dem beskrivs i Bilaga 3. I Bilaga 4 beskrivs närmare beaktandet av hållbarhetsrisker i placerings- och försäkringsrådgivningen.

7 Inspelning av telefonsamtal, diskussioner och elektronisk kommunikation

Andelsbanken är skyldig att för att dokumentera order spela in telefonsamtal med kunden eller föra bok över andra diskussioner samt att spela in elektronisk kommunikation. Inspelningarna används för att dokumentera order, upptäcka eventuella missbruk, för att utveckla kundbetjäningen, för riskhanteringen samt för att reda ut eventuella tvister. Inspelningarna måste lämnas till behöriga myndigheter på myndigheternas begäran och Andelsbanken ska spara inspelningarna i minst fem år. Kunden har rätt att be att få en kopia av inspelningen av telefonsamtalet eller någon annan inspelning.

8 Information om ersättningsfonden för investerare och insättningsgarantisystemet

Ersättningsfonden för investerare skyddar utbetalningen av icke-professionella placerares ostridiga och förfallna tillgodohavanden då ett värdepappersföretag eller ett kreditinstitut på grund av annan än tillfällig insolvens inte klarar av att betala placerarnas tillgodohavanden inom en viss tidsfrist. En placerare får 90 procent av sina tillgodohavanden dock högst 20 000 euro. Fonden ersätter inte en nedgång i aktiekurserna eller en förlust som beror på ett felaktigt placeringsbeslut, så kunden ansvarar för följderna av sina placeringsbeslut. Skyddet från ersättningsfonden för investerare täcker inte heller placeringsfondsverksamhet.

Då en bank blir insolvent betalas insättnarnas fordringar upp till 100 000 euro ur insättningsgarantifondens medel. Insättarens fordringar betalas dock då en bank blir insolvent, med ovan nämnda begränsningar, ur ersättningsfonden för investerares medel upp till 20 000 euro, om medlen:

- finns på ett konto som med stöd av ett avtal mellan kreditinstitutet eller värdepappersföretaget och placeraren kan användas endast för placeringstjänster eller förvarings- eller förvaltnings-tjänster, eller
- finns på ett sådant konto för kundmedel som avses i lagen och som är i bankens eller värdepappersföretagets namn.

De fordringar som finns på kontot och de fordringar som ännu inte registrerats på kontot omfattas av skyddet från antingen insättningsgarantifonden eller ersättningsfonden. Samma medel har inte dubbel skydd.

OP Gruppens intressekonfliktspolicy för placerings- och sidotjänster

I bruk från och med 16.4.2024.

OP Gruppen har fastställt principer som de kreditinstitut och värdepappersföretag i OP Gruppen som tillhandahåller placerings- eller sidotjänster eller som utvecklar placeringstjänster iakttar i sin verksamhet för att identifiera, förebygga och hantera intressekonflikter. En intressekonflikt är det frågan om exempelvis då den som erbjuder en placerings- eller sidotjänst, utvecklar eller distribuerar en produkt, OP Gruppens personal eller en annan kund eller kundgrupp kan ha en fördel eller ett intresse som avviker från den kunds intresse som tillhandahålls tjänsten för bedrivande av placeringsverksamhet eller en placeringsprodukt eller en kombination av dem, medräknat kundens hållbarhetspreferenser.

Hur intressekonflikter identifieras

OP Gruppen är en omfattande finansgrupp som erbjuder kunderna bank-, placerings- och försäkrings-tjänster och de kreditinstitut och värdepappersföretag som hör till gruppen verkar i flera olika roller på kapitalmarknaden. Kreditinstituten och värdepappersföretagen kan till exempel bedriva värdepappershandel för egen eller kundernas räkning, i eget namn emittera finansiella instrument och bevilja kunderna krediter och annan finansiering i anslutning till placeringstjänster. Då olika verksamheter bedrivs samtidigt, kan det uppkomma ett läge där kundens intresse inte alltid sammanfaller med det egna intresset hos det kreditinstitut eller värdepappersföretag som tillhandahåller placeringstjänsterna, deras personal eller deras övriga kunders eget intresse.

En intressekonflikt kan till exempel föreligga om:

- a) en person i ledande ställning eller en tjänsteman vid OP Gruppen eller en person som direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande i ett företag i OP Gruppen kan få en oskälig ekonomisk fördel eller undvika ekonomisk förlust på en kunds bekostnad;
- b) ett företag eller en verksamhet i OP Gruppen eller en person som nämnts ovan i punkt a) i fråga om en tjänst som tillhandahålls kunden eller en transaktion som utförts för kundens räkning har ett intresse som avviker från kundens intresse;
- c) ett företag eller en verksamhet i OP Gruppen, en person som nämnts ovan i punkt a) har ett ekonomiskt eller något annat intresse av att i stället för kundens fördel gynna någon annan kunds eller kundgrupps intresse;
- d) ett företag i OP Gruppen eller en person som nämns ovan i punkt a) utövar likadan affärsrörelse som kunden;
- e) ett företag i OP Gruppen eller en person som nämnts ovan i punkt a) från annat håll än från kunden får ett incitament, i form av pengar eller i en annan form, som har anknytning till den tjänst som tillhandahålls kunden, men som inte är en sådan provision eller avgift som vanligtvis debiteras för tjänsten i fråga;
- f) samma person är i beslutsfattande ställning i olika företag inom gruppen och det råder en formell intressekonflikt mellan företagen;
- g) personliga förmåner eller personliga relationer hos förvaltningspersoner, ledningen eller personalen hos ett företag som ingår i gruppen kan påverka affärsrörelsebeslut eller andra avgöranden, eller
- h) intressen hos ett företag som ingår i OP Gruppen står i konflikt med intressen hos en person som hör till företagets ledning, personal eller förvaltning.

Hur intressekonflikter kan förebyggas och hanteras

OP Gruppen har vidtagit alla rimliga åtgärder för att fastställa de intressekonflikter som anknyter till tillhandahållandet av tjänster, inkl. placeringstjänster och sidotjänster eller kombinationer av dessa, och

som kan påverka kunders intressen negativt. OP Gruppen hanterar och förebygger identifierade intressekonflikter. OP Gruppen har också genomfört kundernas hållbarhetspreferenser. Genom att iaktta de här principerna kan man försäkra sig om att man inom de olika verksamheterna samtidigt kan utföra olika åtgärder som anknyter till tillhandahållande av placeringstjänster. OP Gruppen har som mål att i sin verksamhet alltid framförallt undvika intressekonflikter. Om en intressekonflikt uppkommer, ska de rutiner som avses i OP Gruppens anvisningar om intressekonflikter följas.

Utgångspunkten är att OP Gruppen då den tillhandahåller placerings- och sidotjänster ska behandla kunderna jämligt och i enlighet med god sed utan att gynna någon på bekostnad av någon annan. Företagen i OP Gruppen ska alltid, också vid intressekonflikter, handla i enlighet med kundens intresse, erbjuda produkter och tjänster oberoende och objektivt samt hålla uppgifterna om kunden hemliga.

Uppkomsten av eventuella intressekonflikter förebyggs och intressekonflikter hanteras bland annat med interna anvisningar och utbildning, genom att utnyttja olika datasystem, begränsa användarbefogenheterna, skilja åt kontor och också inom organisationen iaktta bestämmelserna om tystnadsplikt. Dessutom förebyggs intressekonflikter genom att de funktioner som intressekonflikter kan uppkomma emellan har skiljts åt från varandra i organisationen och informationsutbytet mellan de här funktionerna har begränsats.

För att förebygga och kontrollera intressekonflikter omfattas relevanta personer och tjänstemän i ledande ställning inom OP Gruppen av anvisningar som gäller deras egen och deras närståendes privata transaktioner. Åtgärderna varierar enligt vilken transaktion eller tjänst det är fråga om. Dessutom innehåller OP Gruppens anvisningar bland annat rutiner för tillvägagångssätt då skötseln av en affärsrelation inbegriper att man ger eller tar emot gåvor. De som tjänstgör för OP Gruppen måste också få ett tillstånd från sin arbetsgivare för att vara medlemmar av förvaltningen i företag som inte hör till OP Gruppen. Ersättningssystemen ska konstrueras så att de inte sporrar ledningen och tjänstemännen till att handla i strid med kundens intressen.

Hur intressekonflikter upptäcks och rapporteras

OP Gruppen övervakar regelbundet hur de rutiner och principer som nämns ovan iakttas. Om en person i ledande ställning eller en tjänsteman vid OP Gruppen upptäcker en eventuell intressekonflikt, ska den antecknas och rapporteras till företagets ledning i enlighet med separata anvisningar.

Om de rutiner som nämns ovan inte räcker till för att tillräckligt tillförlitligt säkerställa att man undviker riskerna som anknyter till kundens intressen, ska ifrågavarande företag i OP Gruppen ge kunden en noggrann beskrivning av de intressekonflikter som tillhandahållandet av placerings- eller sidotjänsten medför samt tillräckliga upplysningar om arten hos och skälen till intressekonflikten, de risker som kunden omfattas av samt de åtgärder som vidtagits för att minska riskerna. Ifrågavarande uppgifter ska ges innan affärstransaktionen utförs för kundens räkning, så att kunden självständigt kan avgöra om kunden vill att affärstransaktionen utförs trots intressekonflikten i fråga. I så fall är det ändå möjligt att ifrågavarande transaktion inte kan utföras på grund av att intressekonflikten måste undvikas. Meddelandet till kunden ska ges med en separat blankett.

OP Gruppens principer för hanteringen av intressekonflikter ska granskas minst en gång per år och uppdateras vid behov. Närmare information om den intressekonfliktspolicy som gäller varje företag i OP Gruppen eller de principer för intressekonflikter som iakttas i de rörelsegrenar som betjänar kunden, ger den kontaktperson som betjänar kunden på kundens begäran.

Incitament i OP Gruppen

Ett kreditinstitut eller ett värdepappersföretag som hör till OP Gruppen kan utöver att tillhandahålla placerings- eller sidotjänster betala en avgift eller provision till tredjeman eller få en avgift eller provision av tredjeman. OP Gruppen omfattar i det här hänseendet också de olika medlemmarna i gruppen, såsom Andelsbankerna och OP Andelslags dotterbolag, vilka utgör tredjemän i relation till varandra. Ifrågavarande avgifter och provisioner utgör incitament då de inte är vanliga avgifter med anknytning

till tillhandahållandet av tjänster, såsom handel, förvaring eller clearing eller andra avgifter som baserar sig på lagstiftningen.

Grunden för poster som betraktas som incitament utgörs av mottagarens ställning då kundbetjäningen ordnas och då kunden erbjuds extra tjänster eller tjänster på en högre nivå. OP Gruppen tillämpar endast ersättningar som är förenliga med god sed och vars syfte är att förbättra kvaliteten på de tjänster som kunderna erbjuds.

Till exempel, det bolag eller en företrädare för det bolag som förvaltar de internationella fonder eller andra andelar i fondföretag som OP-Fondbolaget Ab förmedlar kan betala en provision till OP-Fondbolaget Ab för att en fondteckning vidarebefordrats till fonden. Provisionernas storlek kan grunda sig på fondteckningar, inlösen eller på den existerande fondstocken.

OP-Fondbolaget Ab kan betala en provision enligt fondförsäljningen eller hanteringen av kundrelationer till det verksamhetsställe eller företag inom OP Gruppen som utgör tecknings- eller inlösenställe för fonder som OP-Fondbolaget Ab förvaltar och för internationella fonder. Provisionerna baserar sig på provisionerna för fondteckningar, inlösen eller förvaltning. Provisionerna för förvaltning är till sin art fortlöpande incitament.

Arrangören till en emission och/eller emittenten kan betala kontoren i OP Gruppen en provision för att de fungerar som försäljnings- och/eller teckningsställen för aktieemissioner och obligationslån. Provisionen kan vara teckningsspecifik eller basera sig på det totala belopp som förmedlats.

OP Företagsbanken Abp kan till OP Gruppens kontor eller andra parter betala en provision för att ordern förmedlas. Provisionen utgör i så fall en del av den kostnad som tas ut av kunden för börshandeln. Dessutom kan OP Företagsbanken Abp betala provision till OP Gruppens kontor i anslutning till emissionen av aktier samt försäljningen och emissionen av strukturerade produkter.

Det bolag eller en företrädare för det bolag som förvaltar de internationella fonder eller andra andelar i fondföretag som OP Kapitalförvaltning Ab förmedlar kan betala en provision till OP Kapitalförvaltning Ab för att en fondteckning förmedlats till fonden. Provisionernas storlek kan grunda sig på fondteckningar, inlösen eller på den existerande fondstocken.

OP-Livförsäkrings Ab kan till det kontor i OP Gruppen som utgör ombud för bolaget, till exempel Andelsbanken eller OP Kapitalförvaltning Ab, betala provision i anslutning till tillhandahållandet av försäkringar.

Mottagarna av provisionerna, såsom Andelsbankerna eller OP Kapitalförvaltning Ab, tillhandahåller och bekostar med provisionerna åtgärder i anslutning till hanteringen av kundrelationer, extra tjänster och tjänster på en högre nivå för kunderna i olika servicekanaler, bland annat genom att upprätta och skaffa rapporter, nättjänster, kontors- och telefontjänster samt andra kundtjänster.

Vid diskretionär kapitalförvaltning används inte incitament av den typ som nämns ovan.

Avgifter och provisioner som betalats inom OP Gruppen eller som OP Gruppen tagit mot utgör sådana incitament som bestämmelserna tillåter. Kunderna och de potentiella kunderna ges information om arten hos en avgift, provision eller annan förmån som klassificeras som incitament samt om bestämningsgrunderna för den i god tid innan en placerings- eller sidotjänst tillhandahålls. Syftet med ifrågavarande avgifter, provisioner och andra förmåner är att förbättra kvaliteten på den tjänst som kunden erbjuds genom att göra det möjligt att till exempel erbjuda kunden mervärdestjänster eller genom att förbättra kvaliteten på tjänsten med stöd i anslutning till kompetens och produktkännedom. De avgifter och provisioner som betalats och tagits står inte i strid med kundens intresse och inte heller med OP Gruppens förpliktelser att handla hederligt, opartiskt och professionellt på ett sätt som är förenligt med kundens intresse.

Ytterligare information om produkt- och tjänstespecifika incitament och bestämningsgrunderna för dem finns i broschyrmaterialet för ifrågavarande produkt eller tjänst. Dessutom rapporterar OP Gruppen till kun-

den beloppen av de förmåner, provisioner och övriga avgifter som betalats i anslutning till kundens placeringstjänster.

Andelsbankernas och OP Detaljkunder Abp:s verksamhetsprinciper vid omsorgsfullt utförande av order (Best Execution)

I bruk från och med 16.4.2024.

1 Inledning

I det här dokumentet fastställs de verksamhetsprinciper som Andelsbankerna och OP Detaljkunder Abp iakttar för att för kunden uppnå bästa möjliga resultat då de tar emot och förmedlar icke-professionella och professionella kunders order som gäller finansiella instrument och order i anslutning till kapitalförvaltningen som Andelsbankerna tillhandahåller. Klassificeringen av kunder i professionella och icke-professionella kunder påverkar inte valet av utförandesättet eller handelsplatsen.

2 Utförande av order vid OP Företagsbanken Abp och OP-Fondbolaget Ab

Andelsbankerna och OP Detaljkunder Abp anlitar OP Företagsbanken Abp för att utföra de order som kunden ger, och Andelsbankerna och OP Detaljkunder Abp förmedlar de order som de fått av kunden till OP Företagsbanken Abp. Andelsbankerna och OP Detaljkunder Abp har bedömt att de i regel får bästa möjliga totala vederlag för kunden då de vidareförmedlar order till OP Företagsbanken Abp för utförande. Hur förmånligt det totala vederlaget blir påverkas bland annat av insparade avgifter för avveckling av order och datasystem som gör det möjligt att förmedla och följa upp order i realtid. Dessutom kan man på det här sättet bland annat utföra transaktioner för en stor mängd kunder effektivt och snabbt i enlighet med alla andelsbankskunders intresse.

Andelsbankerna och OP Detaljkunder Abp förmedlar kundernas order som gäller placeringsfonder som OP-Fondbolaget förvaltar eller förmedlar till OP-Fondbolaget Ab. En förteckning över sådana fonder kan fås från andelsbankerna i OP Gruppen och på adressen op.fi.

OP Företagsbanken Abp kan antingen själv utföra kundens order eller förmedla ordern vidare inte endast till huvudmarknadsplatser utan också till MTF¹:ar, OTF:ar², andra förmedlare, internhandlare, marknadsgaranter eller andra likviditetstillhandahållare. OP Företagsbanken Abp tillämpar i sådana fall på de här orderna från andelsbankskunder OP Företagsbanken Abp:s verksamhetsprinciper vid omsorgsfullt utförande av order.

Alla verksamhetsprinciper vid omsorgsfullt utförande av order som tillämpas av OP Gruppen finns på adressen op.fi.

3 Omständigheter att beakta vid omsorgsfullt utförande av order och deras viktighetsordning

När OP Företagsbanken Abp utför order för en andelsbankskund är bästa möjliga resultat alltid beroende av det totala vederlaget. Det totala vederlaget består av faktorerna nedan. Order utförs i ankomstordning och vid utförandet av kundorder samt vid val av utförandesätt, handelsplats och OTC-motpart för order beaktas följande omständigheter i den här viktighetsordningen:

- 1) priset på det finansiella instrumentet;
- 2) kostnaderna i anslutning till utförandet och avvecklingen av transaktionen
- 3) egenskaperna hos det finansiella instrumentet
- 4) orderns storlek och art
- 5) hur snabbt ordern utförs

¹ MTF är en förkortning av termen "Multilateral trading facility", dvs. multilateral handelsplattform.

² OTF är en förkortning av termen "Organised trading facility", dvs. organiserad handelsplattform.

6) sannolikheten för att ordern utförs och avvecklas.

Målet är att kundens order alltid ska utföras till bästa möjliga pris. Vid bedömningen av priset beaktas också den direkta effekt som utförandet av ordern har på priset på det finansiella instrumentet. Om en viss produkt handlas endast på en marknadsplats eller om det vid OTC³ -handel finns endast en part på marknaden som fastställer ett pris, tas priset direkt från marknadsplatsen eller OTC-motparten i fråga.

Kostnaderna för kunden i anslutning till utförandet och avvecklingen av en transaktion inverkar på vilken marknadsplats som ordern utförs.

Finansiella instruments likviditet varierar från instrument till instrument. Handel med olika finansiella instrument sker på marknadsplatser eller med andra likviditetstillhandahållare. Handelssättet påverkar hur priset bestäms och hur ordern påverkar marknadspriset. De här är sådana egenskaper hos finansiella instrument som påverkar sättet för utförandet av ordern.

En orders storlek och art samt de egenskaper hos finansiella instrument som nämns ovan inverkar tillsammans på hur ordern utförs.

Hur snabbt en order utförs har betydelse för det finansiella instrumentets prisvariationer och bestämningen av priset på det finansiella instrumentet, och det inverkar på hur ordern utförs.

Sannolikheten för att ordern utförs bedöms för marknadsplatsernas och OTC-motparternas del som en del av den regelbundna bedömningen av utförandet av order. Sannolikheten för avveckling bedöms genom att följa upp avvecklingsförmågan hos de handelsplatser, förmedlare och OTC-motparter som anlitas.

Vid utförandet av andelsbankskundernas order kan OP Företagsbanken Abp under särskilda förutsättningar avvika från viktighetsordningen för ovanstående omständigheter som hänför sig till utförande av order. Med särskilda förutsättningar avses exempelvis att en order är särskilt omfattande, illikviditet hos ett finansiellt instrument eller att allvarliga störningar på marknaden hindrar OP Företagsbanken Abp från att iaktta den viktighetsordning som beskrivs i detta avsnitt.

Om OP Företagsbanken Abp utför kundens order delvis eller helt genom att antingen själv bli motpart för kunden eller direkt mot en annan kunds order, kan sådana kundorder betraktas som specialanvisningar som delvis faller utanför Best Execution-principen. OP Företagsbanken Abp ser dock till att priset avspeglar det rådande marknadsläget.

OP Företagsbanken Abp anser inte att Best Execution-kravet gäller i situationer där kunden ber om prisanbud på ett finansiellt instrument av flera marknadsaktörer samtidigt via en elektronisk kanal. I den elektroniska kanalen finns vanligen flera aktörer som lämnar prisanbud och de lämnade anbuden är transparenta för kunden.

4 Instruktioner som kunden gett

Om kunden ger en särskild instruktion som gäller en order eller en bestämd del av en order, ska Andelsbankerna och OP Detaljkunder Abp i första hand iaktta den instruktion som kunden gett. De särskilda instruktioner som kunden gett kan förhindra eller begränsa Andelsbankens eller OP Detaljkunder Abp:s möjligheter att iaktta de här verksamhetsprinciperna och uppnå bästa möjliga totala vederlag för kunden.

³ OTC "Over the Counter" innebär bilateral handel utanför en reglerad marknadsplats, se avsnitt 5.2.

5 Finansiella instrument och handelsplatser

5.1 Handel med aktier och andra finansiella instrument som handlas på en reglerad marknad och multilateral handelsplattform (MTF)

Det här avsnittet gäller finansiella instrument som handlas på en fondbörs eller på multilaterala handelsplattformar (MTF). Sådana finansiella instrument är normalt bl.a. aktier, warranter, certifikat, depåbevis, ETF:ar⁴, ETN:er⁵ och ETC:ar⁶.

OP Företagsbanken Abp utför kundernas order på de handelsplatser som OP Företagsbanken bedömt att i regel ger bästa möjliga totala vederlag för kunden. OP Företagsbanken Abp ska välja förmedlare med omsorg och vid valet betona de i de här verksamhetsprinciperna nämnda omständigheterna. Andelsbanken, OP Detalj kunder Abp eller ett annat företag i OP Gruppen fungerar inte som internhandlare för finansiella instrument som avses i det här avsnittet.

5.2 Handel med finansiella instrument som handlas utanför fondbörser eller handelsplatser (OTC)

Handeln med sådana finansiella instrument som avses i det här avsnittet sker normalt endast utanför handelsplatser (fondbörs, MTF, OTF), dvs. bilateralt mellan parterna i transaktionen (s.k. OTC-handel). Det är också möjligt att de här finansiella instrumenten handlas på en reglerad marknad, på multilaterala handelsplattformar (MTF) eller organiserade handelsplattformar (OTF) eller att handelsaktiviteten varierar mellan dem. Uppgifter om de handelsplatser som ska användas uppges i den förteckning som nämns i punkt 7.

Typiska finansiella instrument som avses i det här avsnittet är:

- Obligationer och penningmarknadsinstrument (statens skuldförbindelser, bankcertifikat, företagscertifikat, kommuncertifikat och Euro Commercial Paper, ECP:er);
- OTC-derivat, såsom räntederivat, kreditderivat, valutaderivat, aktiederivat, värdepapperiserade derivat, råvaruderivat,
- Strukturerade placeringsprodukter såsom strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken Abp emitterat,
- CFD-kontrakt,
- Utsläppsätter och
- Övriga motsvarande instrument.

Om ett finansiellt instrument inte är föremål för handel på en handelsplats eller om ingen regelbunden handel bedrivs med det på en handelsplats eller om ordern inte utförs på en handelsplats av en orsak som beror på kunden eller med kundens samtycke, ska ordern utföras utanför handelsplatsen genom OTC-handel. Andelsbankernas och OP Detalj kunder Abp:s motpart i OTC-affärer är OP Företagsbanken Abp.

I sådana fall utförs order till ett pris som grundar sig på marknadsläget. Prissättningen grundar sig på de utomstående referenspriser som finns att få och som kan tillämpas på ifrågakvarande finansiella instrument. Dessutom beaktas i prissättningen bland annat kostnaderna för eget kapital, motpartsrisken och de kostnader som eventuellt förorsakas av att ett instrument upprättas eller av den marknadsriskposition som eventuellt tagits i samband med kundhandeln.

⁴ ETF är en förkortning av termen "Exchange traded fund", dvs. en fond som handlas på en marknadsplats.

⁵ ETN är en förkortning av termen "Exchange traded note", dvs. ett skuldebrev som handlas på en marknadsplats.

⁶ ETC är en förkortning av termen "Exchange traded commodity", dvs. en råvara som handlas på en marknadsplats.

6 Sammanslagning av order och transaktioner, åtgärder vid undantagsfall och rätt att inte utföra order

OP Företagsbanken Abp kan utföra en andelsbankskunds order eller transaktion i delar genom att använda en eller flera handelsplatser eller sätt att utföra dem. En order eller en transaktion kan sammanslås antingen med order från andra kunder, handelsintressen eller med OP Gruppens andra företags egna transaktioner. En sammanslagning kan ske endast då den som utför order tror att det är osannolikt att sammanslagningen som helhet är oförmånlig för kunden. En sammanslagning kan dock i vissa fall vara oförmånlig i fråga om en enskild order eller ett enskilt kundintresse.

I undantagsfall, exempelvis vid störningar på handelsplatserna eller i handelssystemen, eller vid exceptionella marknadsförhållanden som ett företag i OP Gruppen inte rimligen kan påverka, kan man avvika från de verksamhetsprinciper som nämns i det här dokumentet, om det anses vara nödvändigt. Företag som hör till OP Gruppen strävar i sådana situationer efter att på alla tillgängliga sätt utföra ordern på ett alternativt sätt som är förenligt med kundens intressen och med bästa möjliga villkor ur kundens perspektiv.

Företag som hör till OP Gruppen har rätt att när som helst och av vilken orsak som helst vägra att utföra en order. Företag som hör till OP Gruppen kan även återkalla eller avvisa en order i efterhand om marknadsplatsen avvisar eller återkallar den i enlighet med sina regler. Företag som hör till OP Gruppen meddelar kunden om de inte kan utföra en order.

7 Handelsplatser, anlitate förmedlare och OTC-motparter

En förteckning över de handelsplatser, viktigaste förmedlare och OTC-motparter som anlitas vid respektive tidpunkt finns enligt typ av finansiella instrument på www.op.fi/sv/privatkunder/sparande-och-placering/best-execution-i-op-gruppen

De förmedlare som anlitas på de handelsplatser som finns på listan samt OTC-motparterna har bedömts uppnå bästa möjliga totala vederlag för kunden.

Vid eventuella datakommunikations- eller systemstörningar kan order också utföras på andra handelsplatser än de som anges för olika finansiella instrument i den ovan nämnda förteckningen över handelsplatser.

8 Bedömning och uppföljning av kvaliteten på verksamhetsprinciperna vid utförande av order och på utförandet av order

Ändamålsenligheten hos verksamhetsprinciperna vid omsorgsfullt utförande av order ska bedömas och följas upp regelbundet, minst en gång om året. Syftet med uppföljningen är att förbättra och effektivisera handelsarrangemangen. Då bedöms bland annat de handelsplatser, förmedlare och OTC-motparter som anlitas för att uppnå bästa möjliga totala vederlag för kunden.

Dessutom följs regelbundet upp hur marknaden utvecklas och var handeln med olika finansiella instrument vid respektive tidpunkt äger rum. Handeln äger rum endast på de marknadsplatser och med de OTC-motparter, via vilka det är möjligt att få bästa möjliga pris med beaktande av storleken på ordern och det finansiella instrumentets egenskaper. Om handeln sker som OTC-handel som handel mellan en kund och något företag i OP Gruppen, ska man regelbundet följa upp att transaktionerna med kunderna sker till ett pris som grundar sig på marknadsläget. Kvaliteten på de förfaranden för handel och utförande av order som använts ska bedömas regelbundet. Sättet för bedömningen av kvaliteten på utförandet av order beror på det finansiella instrumentets egenskaper och på var handeln med det finansiella instrumentet sker. Order som utförts på olika marknadsplatser jämförs med transaktioner vid respektive tidpunkt på andra marknadsplatser. Transaktioner med OTC-motparter jämförs med uppgifter om OTC-transaktioner på andra marknader. Sätten för bedömning av kvaliteten på verksamhetsprinciperna vid utförande av order bedöms också regelbundet som en del av OP Gruppens interna kontroll.

Information om finansiella instrument och risker i anslutning till dem

I bruk från och med 16.4.2024.

I det här meddelandet ges en allmän beskrivning av de finansiella instrument som är föremål för placeringstjänster och de väsentliga riskerna i anslutning till dem. Beskrivningen är ett krav i bestämmelserna om placeringstjänster. Beskrivningen är på inget vis uttömmande och den omfattar inte alla risker som kan ansluta sig till de finansiella instrument som beskrivits. Hur lämpligt ett finansiellt instrument är ska alltid bedömas placerare för placerare. En placerare ska göra sig förtrogen med de villkor som gäller ett finansiellt instrument, dess egenskaper och de skyldigheter som följer av dem innan placeraren fattar placeringsbeslutet för att placeraren ska kunna förstå de risker och den eventuella inverkan på placerarens ekonomi som ansluter sig till det finansiella instrumentet. En placerare ska noga överväga om ett finansiellt instrument är ändamålsenligt för det tilltänkta syftet också ifall omständigheterna förändras. Placeraren ska beakta att då inflationen är högre än avkastningen på placeringen, kan realavkastningen på placeringen vara negativ trots att den nominella avkastningen skulle vara positiv. Placeraren ska också beakta att vissa finansiella instrument inte går att använda som säkerhet på grund av deras pantsättningsbegränsningar.

Dessutom lönar det sig för placeraren att beakta att ett resolutionsförfarande som eventuellt inleds till följd av allvarliga ekonomiska svårigheter hos ett kreditinstitut kan medföra att resolutionsmyndigheterna kan ingripa också i kreditinstitutets obligationsinnehavares och övriga borgenärs samt aktieägares rättigheter till exempel genom att skriva ned värdet av obligationslån eller konvertera dem till kapitalbasinstrument eller makulera aktier.

Aktier

En aktie är ett egetkapitalinstrument som ett aktiebolag emitterat. En akties värde baserar sig på uppfattningen om värdet på det aktiebolag som emitterat aktien vid respektive tidpunkt. Placeringar i aktier ger också rätt till den utdelning som bolaget betalar och marknadsvärdet vid granskningstidpunkten påverkas därför av förväntningarna på framtida kassaflöden.

Aktierna kan vara föremål för handel på en reglerad marknad (börs eller en motsvarande handelsplattform) eller en multilateral handelsplattform. De här börsnoterade aktierna är i normala fall ytterst likvida och det är möjligt att sälja dem med rätt kort varsel också i en extrem marknadssituation. Dessutom kan aktier vara föremål för handel utanför en reglerad marknad och multilateral handelsplattform, varvid placeringens likviditet är svag och placeringen vanligtvis inte går att sälja i en extrem marknadssituation. Det är därför skäl att placeringshorisonten är lång och sträcker sig över marknadscyklerna.

Riskerna med aktieplaceringar består av risken i anslutning till fluktuationer i aktiekurser (marknadsrisken) och den risk som ansluter sig till handelns omfattning (likviditeten). På aktiernas kursfluktuationer inverkar både den allmänna marknadsutvecklingen och uppgifter om faktorer som påverkar emittentens framgång. I aktieplaceringar kan hela det kapital som placerats gå förlorat, om emittenten försätts i konkurs. På risken inverkar allmänt också bl.a. emittentens bransch, förändringar i lagstiftningen och antalet aktier som emitterats och fördelningen hos innehavet. Värdet på aktier i främmande valuta påverkas också av valutakursförändringar. Placeringar i aktier på tillväxtmarknader kan betraktas som mera riskfyllda än andra aktieplaceringar, för typiskt för de här marknaderna är att omvärlden och lagstiftningen är instabil, de politiska riskerna, kraftiga fluktuationer i valutakurserna, motpartsrisker och att likviditeten på aktiemarknaden är lägre. Det finns många skillnader mellan fluktuationerna i värdet på enskilda aktieplaceringar.

Med aktier likställs också teckningsrätter och optionsrätter som ger rätt att teckna aktier i det bolag som emitterat dem. Priset på teckningsrätter eller optionsrätter beror på prisutvecklingen för emittentens aktie samt dessutom på lösenpriset för optionsrätten, aktiens volatilitet, räntorna och optionsrättens återstående löptid. Teckningsrätternas och optionsrätternas volatilitet är högre än den underliggande aktiens på grund av att det uppbundna kapitalet är mindre (så kallad hävstångseffekt).

Penningmarknadsinstrument

Som penningmarknadsinstrument räknas statsskuldförbindelser, bankcertifikat, företagscertifikat, kommuncertifikat och ECP:n (Euro Commercial Paper).

Korta penningmarknadsplaceringar är i regel s.k. nollräntecertifikat (diskontopapper), där emittenten till innehavaren betalar det nominella värdet på den förfallodag som antecknats i certifikatet. Avtalens löptid är normalt 1–12 månader. Emittentens kreditrisk är starkt knuten till placeringen. Avkastningen på penningmarknadsplaceringar med nollränta består av skillnaden mellan anskaffningspriset och det nominella värdet (eller återköpsvärdet). Anskaffningspriset och återköpsvärdet räknas ut genom att diskontera det nominella värdet med den räntesats som noteras för ifrågavarande tidsperiod från transaktionens valuteringsdag till dess förfallodag. Vid behov kan ett avtal säljas på sekundärmarknaden. Ett återköp sker till marknadspris vid inköpsögonblicket.

Den risk som ansluter sig till penningmarknadsinstrument, liksom till andra ränteinstrument, kan delas in i två delar. Den ena är den risk som beror på variationer i räntorna och instrumentets löptid (ränterisken), den andra den risk som ansluter sig till emittentens/insättningsmottagarens betalningsförmåga (kreditrisken). Kreditriskens betydelse accentueras i ränteinstrument där emittentens rating är låg. Penningmarknadsplaceringar med god kreditkvalitet är instrument som är lätta att sälja i alla marknadssituationer

Obligationslån

Obligationslånen är instrument som baserar sig på kassaflödet. Deras värde bestäms på basis av nuvärdet av deras kassaflöden. Alla kassaflöden på ett obligationslån med fast ränta är kända, men kassaflödet på ett obligationslån med rörlig ränta beror på fluktuationerna i räntorna. Kassaflödet bildas av kupongröntan och återbetalningen av lånets kapital. I sådana fall bestäms värdet på obligationslånet enligt det avkastningskrav som råder på marknaden, det vill säga enligt diskontoräntan.

Ett obligationslån kan emitteras av till exempel staten, en kommun, ett företag eller ett försäkringsbolag och finansiellt institut. Bestämningsgrunderna för avkastningen på de obligationslån som emitteras bestäms i villkoren för respektive lån. Avkastningens belopp kan också påverkas av emissionskursen och den teckningsprovision som eventuellt tas ut.

De vanligaste risker som ansluter sig till ett obligationslån är ränterisken och kreditrisken. Med ränterisken avses risken för fluktuationer i räntorna. Om räntorna stiger, sjunker obligationslånets försäljningsvärde på sekundärmarknaden och om räntorna sjunker, så ökar värdet. Den kreditrisk som ansluter sig till ett obligationslån gäller risker för att emittenten inte klarar av att betala ränta eller att återbetala kapitalet i enlighet med villkoren för skuldebrevet. Avvecklingsrisken består av den förlustrisk som uppkommer mellan parterna i samband med betalningar och leveranser, om motparten inte klarar av att fullgöra sina förpliktelser. Det är möjligt att ett lån inte får en fortlöpande daglig sekundärmarknad under löptiden. Om en placerare vill sälja sin placering före lånets förfallodag, kan skuldebrevets marknadspris vid ifrågavarande tidpunkt vara lägre eller högre än det kapital som placerats. Placeraren eller emittenten kan på de sätt som nämns i de lånespecifika villkoren ha rätt att yrka på att lånet återbetalas i förtid. Utländska obligationslån kan också vara förknippade med en valutakursrisk. Ju längre obligationslån det är fråga om och ju svagare rating emittenten har, desto känsligare är sekundärmarknadsvärdet för förändringar i marknadsläget.

Ett indexlån eller ett annat strukturerat lån är ett obligationslån, vars avkastning vanligen helt eller delvis är bunden till värdeutvecklingen hos en på förhand fastställd underliggande tillgång. Till ett strukturerat lån kan hänföra sig en förbindelse från emittenten om att till placeraren på förfallodagen återbetala minst lånets nominella belopp eller en separat angiven del av lånets nominella belopp. Förbindelsen gäller till fullt belopp endast på lånets förfallodag och den omfattas av emittentens kreditrisk. Förbindelsen gäller inte den överkurs eller teckningsprovision som eventuellt betalats för lånet. Det är dessutom möjligt att emittenten inte ger den förbindelse som avses ovan. Strukturerade lån omfattas också av en risk för utvecklingen hos värdet på den underliggande tillgången under löptiden. Om pla-

ceraren säljer lånet före förfallodagen, kan placeraren få en överlåtelsevinst eller lida en överlåtelseförlust.

På marknadsvärdet på ett indexlån eller något annat strukturerat lån inverkar under löptiden såväl räntorna som värdeförändringen i den underliggande tillgången. En underliggande tillgång kan vara en aktie (inkl. aktiekorg, aktieindex eller korg bestående av sådana), en råvara, en valutakurs (inkl. korg, index eller indexkorg), en ränta eller räntedifferens, inflation (inkl. konsumentprisindex), en kreditrisk eller en kombination av de föregående. Värdet på den underliggande tillgången kan stiga eller sjunka under löptiden. Värdeförändringarna i den underliggande tillgången inverkar på lånets marknadsvärde genom en koefficient eller genom begränsningar som fastställs i lånevillkoren. Indexlån och strukturerade lån kan ha mycket olika lånevillkor, varför deras risker varierar avsevärt från varandra.

Ett debenturlån är ett obligationslån som vid emittentens konkurs har sämre förmånsrätt än emittentens övriga förbindelser. På grund av att risken är större och likviditeten mindre än vid vanliga lån betalas i regel en bättre ränta på debenturlån än på andra obligationslån. Lånens volatilitet är normalt klart högre än volatiliteterna för seniorlån. Värdefluktuationerna för debenturlån med höga risker ligger närmare fluktuationerna hos avkastningen på aktier än avkastningen på obligationslån.

Ett konvertibelt skuldebrevslån är ett obligationslån där innehavarna har rätt att byta sina skuldebrev till aktier i emittenten enligt ett bytesförhållande som bestämts på förhand. Kupongräntan är i regel lägre än den kreditriskmarginal som gäller för emittenten på marknaden.

Ett optionslån är ett obligationslån med rätt att köpa aktier i emittentföretaget vid en viss tidpunkt till ett visst pris. Med lånet och optionerna kan separat idkas handel på sekundärmarknaden. Kupongräntan på ett optionslån är liksom kupongräntan på ett konvertibelt skuldebrevslån lägre än räntan på ett vanligt obligationslån, eftersom en del av kupongräntan har använts för att köpa aktieoptionen. Riskerna för konvertibla skuldebrevslån och optionslån är som normalt klart högre än riskerna hos en diversifierad obligationslåneportfölj.

Derivatinstrument

Derivatinstrumenten utgörs av optioner, terminer, futurer, swappar, kombinationer av dem och/eller andra motsvarande instrument. Derivatinstrumenten kan vara standardiserade eller icke-standardiserade (OTC-derivat). Med ett derivatinstrument avses ett avtal, vars värde kan bero på förändringen i ett avtals underliggande tillgång, prisfluktuationer, det vill säga volatiliteten, räntefluktuationer, avtalets förfallotid eller andra faktorer som påverkar värdet på derivatet. Den underliggande tillgången för ett derivatinstrument kan bestå av till exempel en aktie, en valuta, en ränta, en råvara, en kreditrisk, ett index eller ett nyckeltal som beskriver prisutvecklingen för en sådan underliggande tillgång. Derivatinstrumentens giltighetstid varierar från mycket kort till flera år. Till derivatinstrument hänför sig en marknadsrisk som beror på förändringen i värdet på den underliggande tillgången. Avtalsparterna är skyldiga att betala kassaflödet från kontraktet oberoende av marknadsläget.

Vanligaste derivatinstrument och faktorer som påverkar marknadsvärdet:

Ränteswapkontrakt

Ett ränteswapkontrakts marknadsvärde består av nuvärdet för det ränteflöde som förväntas för kontraktet, det vill säga dess värde påverkas av formen hos den räntekurva som ligger under kontraktet. Marknadsnoteringarna för ränteswapkontrakt bestäms på interbankmarknaden och avspeglar de framtida ränteförväntningarna. Ett ränteswapkontrakts marknadsvärde är känsligare för ändringar i räntorna ju större kapital det omfattar och ju längre kontraktet gäller. En nedgång / uppgång i ränteförväntningarna minskar / ökar kontraktets värde för den som betalar fast ränta och tvärtom.

Ränteoptioner (räntekorridor, swaption, räntetak och räntegolv)

Den premie som betalas för optionen och de faktorer som påverkar optionens marknadsvärde består av marknadens ränteförväntningar, avtalstid, marknadens volatilitet samt de genomföringsnivåer som ställts upp för optionerna. Ju högre räntevolatilitet, desto högre är optionernas pris, för en hög volatilitet höjer sannolikheten för kontraktets värdefullhet under kontraktperioden. Ju längre den återstående kontraktperioden är, desto större tidsvärde har avtalet. Kontraktets tidsvärde sjunker med tiden och är noll då det löper ut.

För köparen av en option är den största möjliga förlusten, som förorsakas av marknadsrisken, lika stor som den premie som betalats. Risker för utfärdaren av en option är obegränsad, eftersom utställaren är skyldig att betala kassaflödet från kontraktet oberoende av marknadsläget.

Valutatermin

Priset på ett valutaterminsavtal bestäms enligt spot-kursen på den underliggande tillgången förhöjd med avkastningen på räntedifferensen mellan valutorna under avtalets giltighetstid. Faktorer som påverkar marknadsvärdet på en valutatermin utgörs därmed av terminskontraktets giltighetstid, omfattningen av variationerna i valutakursen och utvecklingen i räntedifferensen mellan valutorna. Marknadsnoteringarna för valutaterminer bestäms på interbankmarknaden och avspeglar de framtida ränteförväntningarna. Marknadsvärdet på ett valutaterminskontrakt är desto större, ju större kapital det är fråga om. Känsligheten hos räntedifferensen mellan valutorna påverkas dessutom av giltighetstiden. Om spot-kursen försvagas/stärks, sjunker/ökar avtalets värde för köparen av terminskontraktet och tvärtom. Om räntedifferensen mellan valutorna sjunker / stiger, sjunker / ökar avtalets värde för köparen av terminskontraktet och tvärtom.

Valutaoptioner (köp-, säljoption, knock-in, knock-out, reverse knock-in, reverse knock-out, digital option)

Innehavaren av ett valutaoptionskontrakt (köparen) har rätt att vid överenskommen tid och till överenskommen pris av valutaoptionens utställare (säljaren) köpa eller till denne sälja en i avtalet avtalad mängd av valutan för optionens underliggande tillgång. Köparen av optionskontraktet betalar till säljaren för sin rätt ett vederlag, det vill säga en premie.

Premien för ett valutaoptionskontrakt, det vill säga marknadsvärdet, består av optionens tidsvärde (optionens pris med avdrag av basvärdet) samt optionens basvärde (differensen mellan valutakursen för granskningstidpunkten, det vill säga spot-kursen, och kursen för lösenkursen). Det pris som betalas för optionen och faktorer som därmed påverkar optionens marknadsvärde utgörs av priset på optionens underliggande valutakurs vid granskningstidpunkten (spot-kursen), den förväntade fluktuationen i optionens underliggande valutakurs, det vill säga spoten, (volatiliteten), avtalstiden, räntedifferensen mellan valutorna samt den lösenkurs som fastställts för optionen.

Ju högre valutavolatilitet, desto högre är optionernas pris, för en hög volatilitet höjer sannolikheten för kontraktets värdefullhet under kontraktperioden. Då valutakursen, det vill säga spot-kursen, stärks, stiger (sjunker) priset på köpoptionen (säljoptionen) och tvärtom. Om räntedifferensen mellan valutorna stiger, stiger (sjunker) priset på köpoptionen (säljoptionen) och tvärtom. Ju längre den återstående kontraktperioden är, desto större tidsvärde har avtalet. Kontraktets tidsvärde sjunker med tiden och är noll då det löper ut.

För köparen av en option är den största möjliga förlusten, som förorsakas av marknadsrisken, lika stor som den premie som betalats. Risker för utfärdaren av en option är obegränsad, eftersom utställaren är skyldig att betala kassaflödet från kontraktet oberoende av marknadsläget.

Av derivatinstrumenten kan man bilda kombinationer. Villkoren för derivatinstrument kan vara sådana att vinst-/förlustmöjligheten kan växa och bli mycket stor. Förlustrisken kan i vissa strategier bli obegränsad.

Utöver värdeförändringen i den underliggande tillgången, det vill säga marknadsrisken, kan derivatinstrumentens värde samt beloppet, tidpunkten och fullgörandet av avtalsparternas prestationsskyldigheter påverkas av bland annat förändringar i lagstiftningen samt den risk för dröjsmål med betalning och kreditförlust som följer av att motparten är insolvent.

Om derivatinstrumentet upphävs under kontraktperioden, krediteras eller debiteras kunden enligt kontraktets marknadsvärde. En betydande förändring i kontraktets marknadsvärde kan förorsaka kunden betydande förluster, om kontraktet upphävs i förtid.

Ett speciellt villkor som gäller hävningsrätt i förtid hos långa kontrakt ger också bankerna rätt att upphäva kontraktet i förtid på en dag som avtalats på förhand. Banken kan bli tvungen att utnyttja sin rätt att häva kontraktet i enlighet med villkoren för Break Clause-klausulen t.ex. till följd av: ändringar i bankernas kapitaltäckningsbestämmelser, derivatmarknaden eller kundens kreditrisk. Om banken utnyttjar den rätt som Break Clause-klausulen medför och det har skett en betydlig förändring i kontraktets marknadsvärde, kan kunden drabbas av betydande kassaflödeseffekter i förtid.

Avkastningen på derivatinstrument påverkas också av de övriga faktorer som eventuellt nämns i villkoren för avtalet samt kostnaderna för att ställa den säkerhet som eventuellt behövs. Derivatinstrumenten kan beroende på typ förorsaka kunden andra ekonomiska åtaganden eller förpliktelser än anskaffningsutgiften, och anskaffningen kan vara beroende av ett krav på säkerhet eller andra ålägganden. Värdet på ett derivatinstrument kan ändras snabbt och kraftigt, varvid ett eventuellt säkerhetsunderskott kan täckas med tilläggsäkerheter. Man kan också bli tvungen att realisera en säkerhet. Värdet på derivat i främmande valuta påverkas också av valutakursförändringar.

Warranter

En warrant är ett värdepapperiserat derivat som alltid har en begränsad giltighetstid (kallas också löptid) och som handlas liksom aktier på en reglerad marknad (börs eller en motsvarande handelsplattform). De vanligaste typerna av warranter är köp- och säljwarranterna. En köpwarrant ger rätt att på stängningsdagen köpa den råvara som utgör underliggande tillgång till det pris som avtalats i warrantvillkoren (eller i amerikanska warranter under deras giltighetstid). Om priset på den underliggande tillgången då inte överskrider det avtalade priset, förfaller warranten som värdelös. En säljwarrant ger däremot rätt att sälja den underliggande tillgången till det pris som avtalats. Om priset på den underliggande tillgången hålls över det avtalade priset, förfaller säljwarranten som värdelös. Den underliggande tillgången består i regel av en aktie eller ett index, men den kan också utgöras av till exempel vilken råvara eller valuta som helst.

Warrantens lösenpris bestämmer det pris som placeraren kan köpa (köpwarrant) eller sälja (säljwarrant) den underliggande tillgången med. Warrantens multiplikator anger hur många warranter som behövs för att köpa eller sälja den underliggande tillgången. Värdet på warranten består av differensen mellan lösenpriset och aktiernas värde, från vilket dras av eventuella kostnader. Det värde som återstår divideras med det antal warranter som behövs för att köpa aktierna. Om en warrant har ett värde på förfalldagen, får placeraren motsvarande belopp antingen kontant (kontant slutavräkning) eller som värdeandelar (fysisk leverans). Det vanligaste sättet är att warrantens utställare (emittent) betalar nettovärdet i pengar. Det finns två typer av vanliga warranter (plain vanilla), europeiska warranter och amerikanska warranter. Europeiska warranter löses in på stängningsdagen medan placeraren vid amerikanska warranter kan yrka på inlösen när som helst under giltighetstiden. Merparten av warranterna är europeiska warranter.

Warranternas värdebildning är likadan som för optioner, mycket komplicerad och mångdimensionell. På warrantens värde inverkar bland annat den implicita (förväntade) volatiliteten hos den underliggande tillgången, den underliggande tillgångens pris, marknadsränta och löptid. Warrantens löptid fastställs i samband med emissionen. Ju längre löptid, desto större värde har såväl köp- som säljwarranter. Alla warranters värde minskar något varje dag, m.a.o. warrantens värde minskar något trots att alla andra rörliga faktorer som påverkar priset hålls oförändrade. Den största faktor som inverkar på värdet är den presumerade framtida volatiliteten (implicita volatiliteten) hos den underliggande tillgången. En högre volatilitet höjer warrantens pris och en lägre volatilitet minskar priset.

Turbowarranter skiljer sig från vanliga warranter på följande punkter: i) de har ofta en större hävstångseffekt i relation till den underliggande tillgången ii) deras prisbildning avviker från plain vanilla-warranter (bl.a. behöver man inte beakta den implicita volatiliteten) iii) de har en knock out-nivå som är bestämd på förhand och ifall den uppnås förfaller turbowarranten. En större hävstångseffekt och förutbestämd knock out-nivå innebär att riskerna i turbowarranterna är ännu större än i plain vanilla-warranter.

Värdet på turbowarranter baserar sig på differensen mellan lösenpriset och priset på den underliggande tillgången som oftast är en aktie. Eftersom en turbowarrants värde bestäms enbart på basis av det reella värdet, kan endast lösenpriset för köpturbowarranter vara lägre än aktiekursen. För säljturbowarranter är läget det motsatta. Eftersom stoploss-gränsen är högre än lösenpriset, skulle en turbowarrant vara värdelös, om aktiekursen är lägre än lösenpriset. Om man väljer ett högre lösenbelopp, ökar hävstångseffekten i en köpturbowarrant. Ju högre lösenpriset är, desto lägre är warrantens pris. Eftersom en uppgång i värdet på den underliggande tillgången med en euro också ökar värdet på turbowarranten med en euro, innebär ett lägre pris på turbowarranten en större procentuell avkastning. Nackdelen med det är att stoploss-gränsen (knock-out-nivån) ligger närmare priset på turbowarranten. Då är risken större för att gränsnivån nås och värdeutvecklingen i turbowarranten avbryts.

I turbowarranterna strävas efter att minska den risk som beror på kursrörelserna för den underliggande tillgången med knock out-nivån. Efter det att knock out-nivån nåtts och turbowarranten förfallit fastställs clearingpriset. Om knock out-nivån är densamma som lösenpriset, eller om clearingpriset är lika med eller mindre än lösenpriset (köpturbo) eller om clearingpriset är lika stort som eller större än lösenpriset (säljturbo), förfaller turbowarranten som värdelös.

Knock out-nivån kan också ses som en risk, eftersom också en mycket kortvarig svängning i kursen kan leda till att knock out-nivån uppnås så att turbowarranten förfaller i förtid. Liksom en vanlig warrant kan också en turbowarrant förfalla som värdelös på lösendagen. Turbowarranter har kortare giltighetstider än vanliga warranter.

I handeln med warranter är den marknadsgaranti som warrantens emittent gett ett viktigt element. Vid marknadsgarantin kan emittenten förbinda sig till att ge warranten en köp- och säljnotering. Villkoren för marknadsgarantin har beskrivits i prospektet för warranten och villkoren för garantin kan variera avsevärt såväl mellan olika emittenter som mellan warranter. En produkts likviditet påverkas av att beloppet av och nivån på en marknadsgaranti är lågt, samt i synnerhet av att en marknadsgaranti saknas. Warranternas begränsade likviditet, i synnerhet vid undantagsläge på marknaden, kan försvåra försäljningen eller köpen av warranter.

En warrant kan vara värdelös på förfalldagen och då förlorar placeraren sin placering. En köpwarrant förfaller värdelös, om värdet på den underliggande tillgången på förfalldagen är lägre än warrantens lösenpris. En säljwarrant förfaller å sin sida värdelös, om värdet på den underliggande tillgången på förfalldagen är högre än warrantens lösenpris. En placerare kan dock inte förlora mer än det placerade kapitalet.

Riskerna med warranterna består av marknads-, kredit- och valutarisken. Marknadsrisken hänförs till prisutvecklingen för den underliggande tillgången och kreditrisken till emittentens återbetalningsförmåga. Valutarisken måste beaktas, om den underliggande tillgången noteras i en annan valuta än euro.

Innan placeraren fattar ett beslut om att placera i en warrant borde placeraren läsa igenom prospektet som gäller warranten och villkoren samt verksamhetsprinciperna, detaljerna (t.ex. knock out-nivå) och riskerna. Prospektet som gäller warranten och annan mer detaljerad information om warranten finns på emittenternas webbplatser.

Fonder

Placeringar i de finansiella instrument som beskrivits ovan och kombinationer av dem kan oftast göras utöver som direkta placeringar också via fonder. En fond ägs av de placerare som placerat i den i förhållande till respektive andelar.

Det fondbolag som förvaltar en placeringsfond eller en förvaltare av alternativa placeringsfonder samlar in privatpersoners och organisationers medel och placerar dem i flera olika placeringsobjekt. Placeringsobjekten och fondens tillgångar bildar tillsammans fonden.

Riskerna med en fond beror i huvudsak på fondens placeringsstrategi. För varje fond beskrivs de centrala riskerna för varje enskild fond närmare i fondbroschyren och i faktabladet. Genom att de medel som ska placeras sprids på flera av varandra oberoende placeringsobjekt än ett enda, minskas fondens totala risk i förhållande till ett enskilt placeringsobjekt genom spridningsfördelarna. Den årliga volatiliteten hos fonder som placerar i noterade aktier är normalt cirka 12–16 procentenheter. Volatiliteterna hos fonder som placerar i lån med god kreditkvalitet är 2,5–5 procentenheter och volatiliteterna hos fonder som placerar i lån med svag kreditkvalitet är 6–14 procentenheter. Värdet på fonder i främmande valuta påverkas också av valutakursförändringar. Andra centrala risker för placeringsfonder är olika marknadsrisker, likviditetsrisker, operativa risker, motpartsrisker och hållbarhetsrisker. Varje risk beskrivs närmare i fondbroschyren OP-Fonder.

Fonderna skiljer sig från varandra också genom att vissa fonder har som mål att passivt följa ett index (indexfonder) medan andra har som mål att genom en aktiv placeringssyn få en avkastning som är högre än jämförelseindexet (aktivfonder).

Fonderna delas in i placeringsfonder (UCITS, Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities) och i alternativa placeringsfonder (AIF-fonder, Alternative Investment Fund). Placeringsfonder är bland annat aktiefonder, räntefonder eller blandfonder. Alternativa placeringsfonder är bland annat specialplaceringsfonder, private equity-fonder, fastighetsfonder, hedge fund-fonder och fonder typ ELTIF, EuSEF och EuVECA. Nedan beskrivs mer detaljerat separat placeringsfonder och alternativa fonder.

Placeringsfonder

Placeringsfondernas verksamhet är strikt reglerad bland annat gällande diversifiering av tillgångar och placeringsobjekt. Av placeringsfondens stadgar framgår målen och begränsningarna för fondens placeringsverksamhet. Utgående från valet av placeringsobjekt kan placeringsfonderna delas in i aktiefonder, blandfonder, långa räntefonder, medellånga räntefonder och korta räntefonder. Placeringsfonderna iakttar principer för riskspridning i sina placeringspolicyer.

I en indelning enligt vinstutdelning kan placeringsfonderna delas in i tillväxtfonder, där vinsten ökar värdet på fondandelen samt i fonder som delar ut vinst årligen. Samma fond kan ha både tillväxt- och avkastningsandelar. En placeringsfond placerar de medel den får från försäljningen av fondandelar enligt den placeringsstrategi som angetts i fondens stadgar.

Särdragen och riskerna hos en enskild placeringsfond framgår av placeringsfondens faktablad. Innan placeraren placerar i en placeringsfond ska hen sätta sig in i faktabladets innehåll, fondens stadgar och prislista samt i fondbroschyren eller motsvarande utländsk dokumentation.

Fondbolaget ska lösa in fondandelarna när placeraren kräver det, men inlösningsrätten kan vara begränsad i fondens stadgar till exempel med tanke på en fondandelsägares intresse vid exceptionella marknadslägen eller på grund av den placeringspolicy som fonden har.

För medlen i en placeringsfond tas ut de kostnader som hänför sig till fondens verksamhet såsom förvaltnings- och förvaringsprovisioner, vilkas belopp varierar från fond till fond. De här provisionerna specificeras i faktabladet.

Alternativa fonder

I alternativa placeringsfonder kan exempelvis diversifieringen och placeringsobjekten avvika från kraven i placeringsfonder och kan därmed innehålla större risker än i placeringsfonder. På grund av den möjliga högre risken accepterar vissa alternativa placeringsfonder endast vissa typer av placerare, exempelvis bara professionella placerare.

Alternativa placeringsfonder kan vara antingen öppna eller slutna fonder. Skillnaden mellan en öppen och en sluten fond är att i en öppen fond kan placeraren besluta fritt när hen gör en placering eller löser in den, medan tiden att göra en placering i en sluten fond är begränsad och en placering i fonden görs vanligtvis för en begränsad tid. Inlösen av andelar i en alternativ placeringsfond kan begränsas, och typiska begränsningar är att begränsa inlösen till månatliga eller kvartalsvisa inlösen.

Alternativa placeringsfonder är inte bundna av samma begränsningar gällande placeringsmöjligheter som traditionella placeringsfonder. Således kan placeringarna i en alternativ placeringsfond göras i andra placeringsobjekt än i aktier och räntor, såsom i fastigheter, tillgångar, krediter eller andra objekt som placeringsfonder inte kan placera i.

Särdragen och riskerna i en enskild alternativ placeringsfond framkommer i alternativfondens faktablad eller broschyren gällande fonden. Innan placeraren placerar i en alternativ placeringsfond ska hen sätta sig in i faktabladets innehåll och fondbroschyren eller innehållet i motsvarande utländsk fonddokumentation samt i fondens stadgar och prislister.

Placeringsfonder och alternativa fonder kan delas in i olika fondtyper enligt placeringsstrategi:

Räntefonderna placerar sina tillgångar i ränteinstrument vilkas avkastningsförväntningar grundar sig på de avkastningsmöjligheter som finns på räntemarknaden. Placeringsobjekt kan t.ex. vara förbindelser som emitterats av staten, andra offentliga samfund och företag. Korräntefonderna och långräntefonderna skiljer sig från varandra främst beträffande ränterisken (se punkten "placeringsfondernas centrala risker"). I korräntefonderna är ränterisken i utgångsläget mycket låg medan den i långräntefonder oftast är hög eller rent av mycket hög. Placeringsobjektens löptid kan däremot i båda räntefondsklasserna vara flera år, men i långräntefonderna är löptiderna i allmänhet längre.

Aktiefonderna placerar sina medel i aktier och är ett alternativ för direkta aktieplaceringar.

Blandfonder placerar sina tillgångar på såväl ränte- och aktiemarknader, vilket innebär att portföljförvaltaren beroende på marknadsläget kan ändra tyngdpunkten i placeringarna mellan aktie- och ränteplaceringar inom ramen för fondens regler.

Fond-i-fonder placerar i andra fonder och är ett alternativ för att placera i flera olika fonder. Vid bedömningen av fondens totala kostnadsnivå är det skäl att beakta att fondens kostnader förutom fondens egna kostnader kan bestå av arvoden som hör till målfonder under den.

Indexfonder är passiva placeringsfonder som placerar sina pengar i en aktiekorg enligt ett jämförelseindex. En indexfond tar inte ställning till valen av aktier utan köper aktier med samma vikt som de har i index. Indexvikterna och de aktier som hör till dem granskas några gånger per år.

Specialplaceringsfonderna är fonder som kan placera sina medel på bred bas i olika produkter. Deras placeringsverksamhet är delvis reglerad, medan lagen om förvaltare av alternativa placeringsfonder fastställer hur verksamheten ska ordnas och vilka uppgifter som ska lämnas till myndigheter och placerare. I Finland kan alternativa placeringsfonder erbjudas till icke-professionella placerare om fondförvaltaren har verksamhetstillstånd och om det finns ett faktablad om fonden. Finansinspektionen bekräftar inte de alternativa placeringsfondernas regler. Alternativa placeringsfonder kan vara exempelvis hedge-, fastighets-, kapital-, råvaru- eller infrastrukturfonder.

Private equity-fonder är ofta en sluten fond som har en på förhand definierad mandatperiod. Fonden gör placeringar inom mandatperioden och lösgör sig från dem. Till fonden godkänns placerare enbart under en viss tidsperiod. Private equity-fondens andelar kan avyttras under mandatperioden endast

genom att sälja dem till en annan placerare, och när fonden lösgjort sig från sina placeringar upplöses den. Private equity-fondens placeringsobjekt fastställs i dess villkor, men oftast placerar private equity-fonder i aktier i onoterade bolag.

ETF (Exchange Traded Fund) är en fond som är föremål för handel på en reglerad marknad (börs eller motsvarande handelsplattform). ETF är föremål för handel på en reglerad marknad på samma sätt som aktier och ETF:s börskurs bestäms av utbud och efterfrågan.

ETF-strukturerna är olika och de varierar beroende på emittent. En EFT-fond kan vara en placeringsfond eller en alternativ placeringsfond, och precis som placeringsfonder och alternativa placeringsfonder kan ETF-fondernas placeringsstrategi variera. ETF-produkter är i huvudsak passiva indexfonder som följer målinde.

ETF-produkter omfattas av bland annat en marknads-, kredit-, valuta- och motpartsrisk. Riskerna hos produkterna varierar enligt placeringsstrategi och placeringsobjekt på samma sätt som hos placeringsfonder. Marknadsrisken hänför sig till placeringsobjektets prisutveckling eftersom kapitalet kan minska eller i teorin gå helt förlorat. Valutakursrisken måste beaktas i fråga om placeringsobjektets valuta och noteringsvalutan. ETF-produkterna kan också förknippas med risk i anslutning till förvaringen av kundmedel särskilt då en ETF placerar sina medel på tillväxtmarknaden och värdepappersförvaret sköts med underförvar i mållandet.

ETC

ETC (Exchange Traded Commodity) är värdepapperiserade råvaror som man kan handla med på reglerade marknader (börs eller en motsvarande handelsplattform) liksom med aktier. ETC:ernas kursutveckling följer priset på till exempel en råvara eller en råvarukorg som utgör underliggande tillgång. Om en ETC har upprättats med råvaruderivat, påverkas den totala avkastning som kunden får också av s.k. rullande vinster eller förluster. Med rullning avses att ETC:n säljer en råvarufutur som förfaller och i stället köper råvarufutures med en förfallodag som infaller senare.

Riskerna med ETC:er består av bland annat marknads-, kredit-, valuta- och motpartsrisken. Marknadsrisken hänför sig till prisutvecklingen för den underliggande tillgången, kapitalet kan minska eller i teorin gå helt förlorat, om priset på den råvara eller råvarukorg som utgör underliggande tillgång för ETC:n sjunker. Beroende på placeringsstrategin kan prisförändringen för vissa ETC:er vara större än prisförändringen på den underliggande tillgången. Kreditrisken hänför sig till emittentens återbetalningsförmåga. Emittenten strävar efter att hantera den motpartsrisk som hänför sig till produkterna med olika säkerhetskrav. Valutakursrisken måste beaktas i fråga om den underliggande tillgångens valuta och noteringsvalutan.

Så kallade Short ETC:er är strukturer där kursutvecklingen på dagsplanet omvänt följer målmarknaden eller den underliggande tillgången.

Avkastningsandelen

Avkastningsandelen är en placering i en enskild Andelsbanks eget kapital i enlighet med lagen om andelslag. Vid eventuell insolvens har Avkastningsandelen ingen företrädesrätt. Den är avsedd som en långfristig placering och avkastningen består av den ränta som betalas på andelen. Räntan på Avkastningsandelen och utbetalningen av den beror på Andelsbankens rörelseresultat.

Andelsbanken får nödvändigtvis inte ett sådant överskott som kan delas ut till Avkastningsandelsägarna. Placeringen i Avkastningsandelen har inte kapitalgaranti, ingen säkerhet har ställts för den och ingen borgen eller garanti har ställts till säkerhet för betalningen av Avkastningsandelar eller till förmån för Andelsbanken. Om Andelsbanken inte har vägrat återbetalning, betalas Avkastningsinsatsen tillbaka 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller Avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. Det är värt att notera att beroende på tidpunkten för uppsägningen får andelsägaren återbetalningen först 1–2 år från uppsägningen.

Avkastningsandelarna är inte värdepapper, och över dem ges inte andelsbevis eller något annat värdepapper som påvisar andelsrätten.

Placeringen i Avkastningsandelen är inte en insättning, den har inte sådan insättningsgaranti som avses i kreditinstitutslagen och den omfattas inte av någon säkerhets- eller garantifond eller något ersättningsystem. Den som placerar i Avkastningsandelen bär risken för att räntan på Avkastningsandelen och det kapital som placerats i den går förlorade. Risken kan realiseras till följd av att bankens kapitaltäckning försvagas, att bankens underställs resolutionsförvaltning eller att banken blir insolvent. Andelsbankerna har rätt att vägra att återbetala avkastningsinsatser under den tid som Andelsbanken är verksam. Ekonomiska svårigheter som en annan andelsbank som hör till OP-Gruppen har, kan påverka Andelsbankens finansiella ställning och därmed dess förmåga att betala ränta på Avkastningsandelen. Ingen sekundärmarknad upprätthålls för Avkastningsandelarna, och de kan inte överföras till andra än till Andelsbankens ägarkunder. Man kan avyttra en Avkastningsandel genom att yrka på uppsägning av Avkastningsandelen hos Andelsbanken.

Skatter i anslutning till finansiella tjänster

Placeraren ska fästa uppmärksamhet vid att skattepåföljder ansluter sig till köp, innehav och försäljning av finansiella instrument. Placeraren ska skaffa tillräckliga uppgifter för beskattningen redan innan den fattar sitt placeringsbeslut. De som överväger att placera borde vända sig till en skatteexpert för att få information om vilka skattepåföljder som enligt finsk skattelagstiftning eller annars följer av att man köper, innehar eller säljer finansiella instrument. En placerare ska beakta att beskattningen av ett finansiellt instrument bestäms på basis av kundens individuella omständigheter och att den kan förändras i framtiden.

Handel med Finansiella instrument

Handel med finansiella instrument sker i enlighet med marknadsplatsens regler. Marknaden för finansiella instrument får inte snedvridas till exempel genom att ge vilseledande köp- eller säljanbud om finansiella instrument, genom skentransaktioner eller andra vilseledande förfaranden. Med skentransaktioner avses till exempel fall där en person idkar handel med sig själv eller ett företag som personen äger.

Definitioner

Hållbarhetsrisk

Hållbarhetsrisk avser en miljörelaterad, social eller styrningsrelaterad händelse eller omständighet som, om den inträffar, har en negativ inverkan på placeringens värde.

Ränterisk

Ränterisk innebär risk för fluktuationer i marknadspriset när räntan ändras. En förkortning av lånetiden minskar ränterisken. Marknadens uppskattning om förändringar i kreditrisken påverkar också räntan.

Kreditrisk

Risken för att en emittent inte klarar av att betala ränta eller att återbetala kapitalet i enlighet med villkoren för emissionen av ett finansiellt instrument.

Marknadsrisk

Med marknadsrisk avses risken för variationer i marknadspriset. Marknadsriskerna är ränterisken, valutarisken, aktierisken eller någon annan prisrisk.

Aktierisker

Med aktierisk avses risken för variationer i marknadspriset på en aktieplacering.

Avvecklingsrisk

En risk i anslutning till att en transaktion genomförs, det vill säga att den transaktion som avtalats inte genomförs på grund av att motparten antingen inte kan överlåta värdepapper eller betala den köpesumma som krävs.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för fluktuationer i valutakurserna.

Motpartsrisk

Risken för hur förbindelsens motpart klarar av att fullgöra sina förpliktelser. (Risken kan gälla bland annat derivat, ränteplaceringar, strukturerade placeringar och valutahandel.)

Volatilitet

Medelavvikelsen för den årliga avkastningen i förhållande till den årliga avkastningen på lång sikt. En tilltagande avkastningsfluktuation ökar volatiliteten och indikerar en växande osäkerhet.

Information om hur hållbarhetsrisker beaktas

I bruk från och med 16.4.2024.

Beaktande av hållbarhetsrisker i placeringsbeslut

De företag som hör till OP Gruppen beaktar hållbarhetsriskerna i sina placeringsbeslut på det sätt som bäst lämpar sig för respektive tillgångsslag. Med hållbarhetsrisk avses en miljörelaterad, social eller styrningsrelaterad händelse eller omständighet som, om den skulle inträffa, skulle ha en negativ inverkan på placeringens värde. Våra processer för att beakta ansvarsfullhet och hållbarhet i vår verksamhet har beskrivits mer i detalj i principerna för ansvarsfull placering på adressen www.op.fi/sv/ansvarsfulla-placeringar.

Beaktandet av miljörelaterade, sociala och styrningsrelaterade omständigheter (ESG) i placeringsanalyser och placeringsbeslut ger extra information utöver sedvanlig ekonomisk information och marknadsinformation. Väsentliga hållbarhetsrisker kan på lång sikt påverka placeringsobjektens ekonomiska framgång och således avkastningen. Å andra sidan kan ett företags verksamhet ha negativa konsekvenser för miljön och samhället. Placeraren ska beakta både hållbarhetsrisker och negativa konsekvenser för hållbar utveckling inför sina placeringsbeslut och följa upp och hantera dessa systematiskt i sin placeringsverksamhet. En bred förståelse för hållbarhetsfrågor och sporrande av företag till en alltmer hållbar företagsverksamhet bidrar till att placeringsmålen på lång sikt nås.

Tills vidare gör OP Gruppen ingen exakt bedömning av hållbarhetsriskernas konsekvenser för avkastningen på de finansieringsprodukter som gruppen erbjuder. Generellt sett anses det att många faktorer påverkar storleken på de konsekvenser som hållbarhetsriskerna kan ha för avkastningen, till exempel placeringens tidshorisont, geografiska fördelning och branschfördelning.

Hållbarhetsrisker och negativa konsekvenser för hållbar utveckling tas i beaktande och hanteras bland annat på följande sätt:

- Uteslutning: Fonderna utesluter från sina aktiva, direkta placeringar tillverkare av kontroversiella vapen, tobakstillverkare, gruvbolag som producerar värmekol, elbolag som använder värmekol samt företag som brutit mot internationella normer och som inte har varit mottagliga för påverkan. Förteckningen över uteslutna företag är offentlig och den finns på OP:s webbplats på adressen www.op.fi/sv/hallbart-forsakrings-sparande.
- Bolagsstämmor: OP-Fondbolaget Ab, OP Kapitalförvaltning Ab och OP-Livförsäkrings Ab deltar i inhemska och utländska bolagsstämmor enligt sina principer för ägarstyrning, i vilka hållbarhetsaspekterna har tagits i beaktande.
- Överträdelse av internationella normer: De internationella normerna, såsom FN:s Global Compact, fastställer miniminivån för hållbar affärsverksamhet. OP Kapitalförvaltning samarbetar via branschens ledande tjänsteleverantör som specialiserat sig på bolagspåverkan med OP-fonder som gör direkta aktie- och ränteplaceringar i bolag som anses ha brutit mot internationella normer. Målet är att bolag som brutit mot normerna ska ändra sin verksamhet och börja iakttä de internationella normerna i sin verksamhet.
- Utomstående kapitalförvaltare: OP har fastställt minimikriterier som nya utomstående fondförvaltare ska uppfylla i ESG-frågor. Vidare visar den årliga uppföljningen av utomstående kapitalförvaltare hur de beaktar hållbarhetsriskerna i sin placeringsverksamhet.
- Utnyttjande av ESG-information i analyser av placeringsobjekt: Portföljförvaltare har tillgång till ESG-forskning, det vill säga information och analyser om hurdana miljörelaterade, sociala eller styrningsrelaterade risker som förknippas med bolagen och branscherna och hur bolagen hanterar dessa risker. Informationen utnyttjas på det sätt som lämpar sig bäst för respektive tillgångsklass och fondprodukt. Exempelvis viktas i vissa fonder bolag som fått en bättre ESG-värdering och utesluts bolag som fått en sämre ESG-värdering.

Beaktande av hållbarhetsrisker i placerings- och försäkringsrådgivningen

Andelsbankerna och OP Detalkunder Abp

Vi integrerar hållbarhetsriskerna i vår placerings- och försäkringsrådgivning genom att beakta kundernas hållbarhetspreferenser och berätta för kunderna om de hållbarhetsrisker som beskrivs ovan.

Fonder som företag i OP Gruppen förvaltar, avtal om diskretionär kapitalförvaltning samt placeringskorgar

Andelsbankerna och OP Detalkunder ger placeringsrådgivning om fonder som förvaltas av OP-Fondbolaget Ab och om avtal om diskretionär kapitalförvaltning samt försäkringsrådgivning om OP-Livförsäkrings Ab:s försäkringsprodukter och om placeringsobjekt som kan anslutas till försäkringsprodukter. Det är oftast antingen OP Kapitalförvaltning Ab eller OP Kiinteistösiioitus Oy som är portföljförvaltare för dessa fondprodukter, kapitalförvaltningsmandat eller placeringskorgar. Hållbarhetsriskerna beaktas på ovannämnda sätt vid placeringsbeslut som gäller produkterna i fråga.

Fonder som förvaltas av andra fondbolag

Varje fonds portföljförvaltare ansvarar för egen del och i enlighet med sina verksamhetsprinciper för att hållbarhetsriskerna beaktas.

Enligt regleringen ska närmare upplysningar om ESG-egenskaperna hos placeringsfonder framgå av fondprospektet.

OP Kapitalförvaltning Ab

Vi integrerar hållbarhetsriskerna i vår placerings- och försäkringsrådgivning genom att beakta kundernas hållbarhetspreferenser och berätta för kunderna om de hållbarhetsrisker som beskrivs ovan. När vi väljer nya produkter för distribution beaktar vi faktorer för och risker med hållbar utveckling tillsammans med ekonomiska faktorer.

Fonder som företag i OP Gruppen förvaltar, avtal om diskretionär kapitalförvaltning samt placeringskorgar

OP Kapitalförvaltning Ab ger placeringsrådgivning om fonder som förvaltas av OP-Fondbolaget Ab och OP Kiinteistösiioitus Oy, försäkringsrådgivning om OP-Livförsäkrings Ab:s försäkringsprodukter och om placeringsobjekt som hör till försäkringsprodukter samt om OP Kapitalförvaltning Ab:s egna produkter och tjänster, inklusive diskretionär kapitalförvaltningstjänst. Det är oftast OP Kapitalförvaltning Ab eller OP Kiinteistösiioitus Oy som är portföljförvaltare för de här produkterna. Hållbarhetsriskerna beaktas på ovannämnda sätt vid placeringsbeslut som gäller produkterna i fråga.

Fonder som förvaltas av andra fondbolag

Varje fonds portföljförvaltare ansvarar för egen del och i enlighet med sina verksamhetsprinciper för att hållbarhetsriskerna beaktas.

Enligt regleringen ska närmare upplysningar om ESG-egenskaperna hos placeringsfonder framgå av fondprospektet.

OP-Livförsäkrings Ab

Fonder som företag i OP Gruppen förvaltar, avtal om diskretionär kapitalförvaltning samt placeringskorgar

Andelsbankerna, OP Detalj kunder Abp och OP Kapitalförvaltning Ab tillhandahåller som ombud OP-Livförsäkrings Ab:s produkter. Ombuden ger försäkringsrådgivning om OP-Livförsäkrings Ab:s försäkringsprodukter och om placeringsobjekt som kan anslutas till dem. Sådana kan vara bland annat fonder som förvaltas av OP-Fondbolaget Ab eller OP Kiinteistö sijoitus Oy, placeringskorgar som förvaltas av OP Kapitalförvaltning Ab eller strukturerade produkter som emitterats av OP Företagsbanken Abp. Vid placeringsbeslut som gäller de här produkterna beaktas hållbarhetsriskerna på ovan nämnda sätt.

Fonder som förvaltas av andra fondbolag

Varje fonds portföljförvaltare ansvarar för egen del och i enlighet med sina verksamhetsprinciper för att hållbarhetsriskerna beaktas.

Enligt regleringen ska närmare upplysningar om ESG-egenskaperna hos placeringsfonder framgå av fondprospektet.

Beaktande av hållbarhetsrisker vid diskretionär kapitalförvaltning

Diskretionära portföljer som OP Kapitalförvaltning förvaltar

I placeringar som ingår i portföljer för diskretionär kapitalförvaltning som OP Gruppens andelsbanker eller OP Kapitalförvaltning Ab tillhandahåller beaktas för närvarande inte EU-kriterierna för miljömässigt hållbar ekonomisk verksamhet, om inte detta uttryckligen har konstaterats i avtalet om diskretionär kapitalförvaltning eller i den avtalsspecifika förhandsinformationen. Vid placeringsbeslut beaktas hållbarhetsriskerna på nedan nämnda sätt.

Vid diskretionär kapitalförvaltning väljs lösningar som tar hänsyn till kundens risknivå till kundens portfölj. Hållbarheten, och därigenom hållbarhetsriskerna, har i fråga om de lösningar som upptas i portföljen beaktats på det sätt som lämpar sig bäst för varje enskild lösning.

- Direkta aktiva placeringar följer OP Kapitalförvaltnings lista över uteslutna placeringar och bolagen genomlysas i fråga om brott mot internationella normer. För mer information se OP Kapitalförvaltnings **Principer för ansvarsfull placering**, som finns på webbplatsen på adressen www.op.fi/sv/ansvarsfulla-placeringar.
- I fråga om index- och ETF-placeringar beaktas ansvarsfullhet i huvudsak genom emittentens ansvarspraxis.

Beaktande av huvudsakliga negativa hållbarhetskonsekvenser i försäkringar

I försäkringar beaktas de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer i placeringsobjekt då placeringsobjektet är fonder och placeringskorgar som förvaltas av företag i OP Gruppen och där de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer beaktas. Vad gäller övriga placeringsobjekt kan huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer inte beaktas, eftersom det tills vidare inte finns tillräckligt med information om placeringsobjekten gällande dessa uppgifter.

Uppgifter gällande placeringsobjektens huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer finns i uppgifterna om placeringsobjekten, och när det gäller fonder exempelvis i fondprospektets hållbarhetsinformation. Uppgifter finns också på placeringsobjektens blanketter för periodiska rapporter, som finns i de periodiska rapporterna i OP-fondernas årsredovisning. För placeringskorgar och andra fondbolags fonder finns hållbarhetsinformation och blanketter för periodiska rapporter av dem på webbplatsen www.op.fi/sv/hallbart-forsakringsparande.